

ПЕРЕДЕРІЙ В.А.

(Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б.Хмельницького)

ЛІНГВО-ПАРАДИГМАТИЧНА СТРУКТУРАЦІЯ ДИСКУРСУ ІНТЕРНЕТ-ЩОДЕННИКА

У нашому дослідженні ми робимо спробу визначити Інтернет щоденник, як особливий жанр вільного письма та комунікації. Це особистий щоденник, написаний за власними правилами та загальнодоступний для користувачів Інтернету. Блог – новий тип дискурсу, який має чотири дискурсивні зони.

Ключові слова: блог, дискурс, дискурсивні зони, текст, паратекст, профіль, макроструктура, мікроструктура.

Передерій В.А. Лингво-парадигматическая структуризация дискурса интернет-дневника.

В нашем исследовании мы делаем попытку дать определение интернет дневника, как особого жанра свободного письма и коммуникации. Это личный дневник, написанный по собственным правилам и общедоступный для пользователей Интернета. Блог – это новый тип дискурса, имеющий четыре дискурсивные зоны.

Ключевые слова: блог, дискурс, дискурсивные зоны, текст, паратекст, профиль, макроструктура, микроструктура.

Perederiy V.A. Lingvo paradigmatic structuration of blog's discourse.

In our research we attempt to define a blog as a specific genre of a liberal writing and communication, a personal journal written by individuals and made publicly accessible online. A blog is considered to be a new type of discourse and acquires four discursive zones.

Key words: blog, discourse, discursive zone, text, paratext, profile, macrostructure, microstructure.

«Система людських взаємовідносин опосередковується культурою, яка визначає характер та ефективність людського спілкування. Але в процесі різних видів діяльності людини складається потреба в пошуку більш досконалих та ефективних форм спілкування, що породжує різні ролі і визначення тих або інших видів спілкування» [Грушевицька, 2002]. Інтернет дав життя багатьом формам комунікації, деякі, послідовно з'являючись, згодом зникали, а інші продемонстрували значно більшу стабільність. Останнім часом онлайнві щоденники, або «блоги», потіснили домашні сторінки і портали, збираючи навколо себе все більше активних користувачів, яких приваблюють можливості, що обіцяє адміністрація сайтів. Перед тим як безпосередньо звернутися до Інтернет - щоденників, скажімо декілька слів про їх історію, улаштування та типи.

Метою нашого дослідження є визначення лінгво-парадигматичної структури дискурсу блога, об'єкт нашого дослідження – макро-дискурс блога, предмет дослідження – парадигматичні та структурні параметри блога. Матеріал дослідження – англомовні онлайн щоденники.

Першим в світі щоденниковий ресурс LiveJournal був створений американцем Бредом Фіцпатріком (Brad Fitzpatrick) у 1999 році. А зараз створити Живий Журнал може кожен: не існує ніяких обмежень. Існують платні та безкоштовні аккаунти: платні дають більше можливостей оформлення й управління. Ставши членом блог спілки автор отримує можливість не тільки вести щоденник і визначити ступінь доступу до нього інших учасників (закривати і відкривати щоденник, або деякі записи для читання та/або коментування всіма, або деякими членами спілки), але і підписуватися на чужі щоденники, як ми підписуємося на газети та журнали, читати їх і залишати в них коментарі (якщо це не заборонено автором). Подальші зауваження з приводу структури та улаштування онлайн щоденників являють на наш погляд релевантні елементи структури дискурсу блога і онлайн презентації блога.

При створенні аккаунта, тобто обліку запису нового члена, треба ввести дані «Про користувача». Обов'язково вказати тільки e-mail, але потім його можна приховати, щоб його не могли бачити інші користувачі та роботи, що розсилають спам. Інші поля: ПІБ, місце проживання, номер ICQ і т.п. – є необов'язковими. Також можна задати список своїх інтересів і назвати свій журнал і «стрічку друзів» - список учасників спілки, на щоденники яких користувач підписаний, тобто інформацію про оновлення які він постійно отримує.

Блог – це особливий жанр вільного письма і комунікації, який регулюється самими учасниками щоденникової спілки. Ці індивідуально-авторські тексти в жанровому відношенні являють собою суміш автобіографічності та функціональності, мимовільного письма і художньої обробленості, орієнтації на усно-розмовну стихію. Технічно кажучи, «blogs are personal journals or reversed-chronological commentaries written by individuals and made publicly accessible on the web, and they have distinctive technological features that set them apart from other forms of CMC [Herring et al., 2004]. These features include: 1) ease-of-use, as users do not need to know HTML or other web programming languages to publish onto the Internet; 2) ways to archive informational knowledge; 3) opportunities for others to comment or provide feedback for each blog post; 4) links to other "bloggers" to form online communities»[Huffaker et al., 2005], тобто блоги це є особисті щоденники або коментарі, що розташовані у зворотньо-хронологічному порядку, написані особистістю та є загальнодоступними для користувачів Інтернету, вони мають відмітні технологічні особливості, які відрізняють їх від інших форм зв'язків з використанням комп'ютерних

мереж. До цих функцій належать: 1) простота у використанні, користувачам не потрібно знати HTML або інші мови веб-програмування для публікації в Інтернеті; 2) способи архівації інформаційних знань; 3) можливості для інших коментувати або відповідати на кожен пост блогу; 4) зв'язки з іншими "блогерами", які формують інтернет-спільноти.

«Людина яка активно адмініструє блог – це «людина інтернету», яка повністю занурена в Інтернет комунікацію, що проводить більшу частину свого часу спиною до реального світу, обличчям до монітору комп'ютера. Літери та інші символи, що з'являються на екрані, спілкування з віртуальними співбесідниками замінюють здебільшого дійсність та традиційні форми людської комунікації, до того ж комунікації неофіційної, інтимної, що існує, як правило, в усній формі».[Сидорова, 2003]

Дослідження блогів як нового типу дискурсу викликає сьогодні немалий інтерес, так як ця сфера комунікативної діяльності постійно змінюється і значно швидко та гостро реагує на зміни соціального середовища в цілому, яка в свою чергу формує правила і особливості мовленнєвого спілкування.

Блог як дискурс поділяється на такі дискурсивні зони:

1. зона автора, яка може бути націлена внутрішньо (на друзів) і зовнішньо (просто в простір);
2. інтерактивно-комунікативна зона (закриті та відкриті до коментарів повідомлення);
3. зона текстової комунікації;
4. паратекстова зона.

Характеристики дискурсу блога також мають подвійний характер. Вони підпорядковуються принципам дискурсивного простору в будь яких інших сферах людської діяльності. Специфіка онлайн щоденників полягає в тому, що динамічний аспект дискурсу може піддаватися жорсткому нормуванню або моделюванню зі сторони домінуючого комуніканта (автора). Нормування дискурсу блога не має макроінституціональних характеристик, але може мати мікроінституціональні характеристики.

Аналіз дискурсу блога включає в себе два основні напрямки: макро та мікро аналіз. Макро аналіз спрямований на моделювання визначеного типу дискурсу, установлення його типології та вивчення даного типу дискурсу.

Давайте розглянемо макро дискурс блога на прикладі онлайн-щоденника Xwacky на livejournal.com.

1. Зона автора.

-Нік - Xwacky – колишня пришепелкувата, чудакувата.

-Заголовок – Wacky obsessions.

-Підзаголовок – The flip side of passion.

-Аватар (зображення, яке супроводжує щоденникові записи та коментарі користувача, що є його символом) – фото улюбленого актора – для всього щоденника, для постів автор вибрав фото улюблених акторів, сцени з серіалів.

-Захоплення: like to travel, indulge in culinary delight, and enjoy good reading, aspire to improve writings and learn more about Photoshop, appreciate family & friends the most, but can also go crazy on clothes, shoes, food, coffee, and wine...

-Антизахоплення: reality shows.

-Інформація, яку автор надає сам про себе (user info): I can be obsessive, but not necessarily compulsive. I like to make my opinions known, but don't want to be argumentative. I have a spouse and a young child who give me inspiration and frustration alike. I don't necessarily love my job but I like what I do well enough. I live at a place I wouldn't trade for anywhere else.

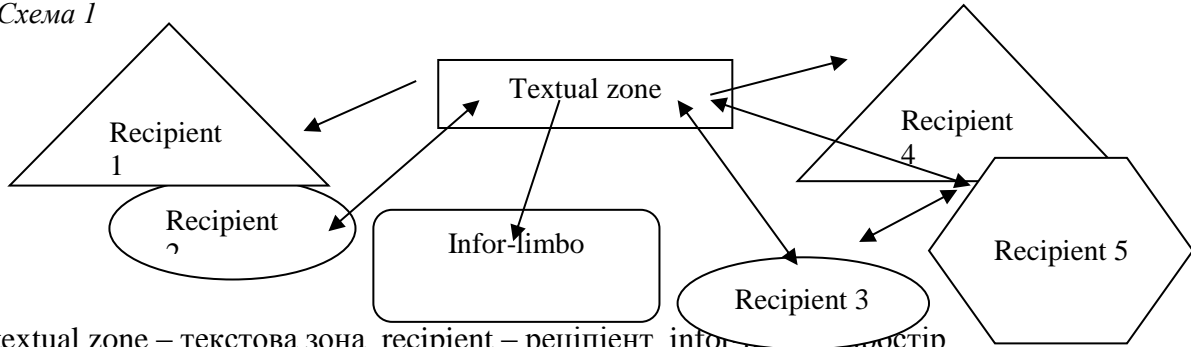
За типом адресованості даний блог є інтерактивним. Через невербальні засоби самопрезентації – вибір ім'я, назви щоденника і статусу – виявляє себе номінативна здібність автора та реалізується визначена їм лінія мовленнєвої поведінки, а також основні риси віртуального образу, який ми очікуємо побачити в текстах щоденника. Статус має відношення безпосередньо до автора і є основною складовою його образу.

Через невербальні засоби самопрезентації – аватар, іконки (фото улюбленого героя серіалу), оформлення (у чорних тонах), календар – автор доповнює свій віртуальний образ і таким чином намагається вплинути на загальний настрій та сприйняття блога, що також є важливим паратекстовим стимулом. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що ключовими позиціями дискурсу блога є вербальні засоби презентації, а латентними – невербальні.

2. Інтерактивно-комунікативна зона. Що стосується особистих повідомлень то деякі блог-платформи дають користувачам можливість відсилати один одному особисті повідомлення в доповнення до записів та коментарів. Записи і коментарі як правило загальнодоступні для усіх користувачів інтернету, однак практично на всіх блог-платформах користувач може обмежити доступ до записів (а відповідно і коментарів до них), надавши його лише визначеному колу людей. Крім того користувач може приховати коментарі до записів, роблячи їх доступними тільки йому і автору коментаря. Таким чином на макро-рівні кожен користувач має визначену свободу дій, а на мікро-рівні відбувається

нормування – автор може прибрати або заборонити коментарі до конкретного запису або до усіх своїх записів.

Схема 1

textual zone – текстова зона, recipient – реципієнт, infor-limbo – простір

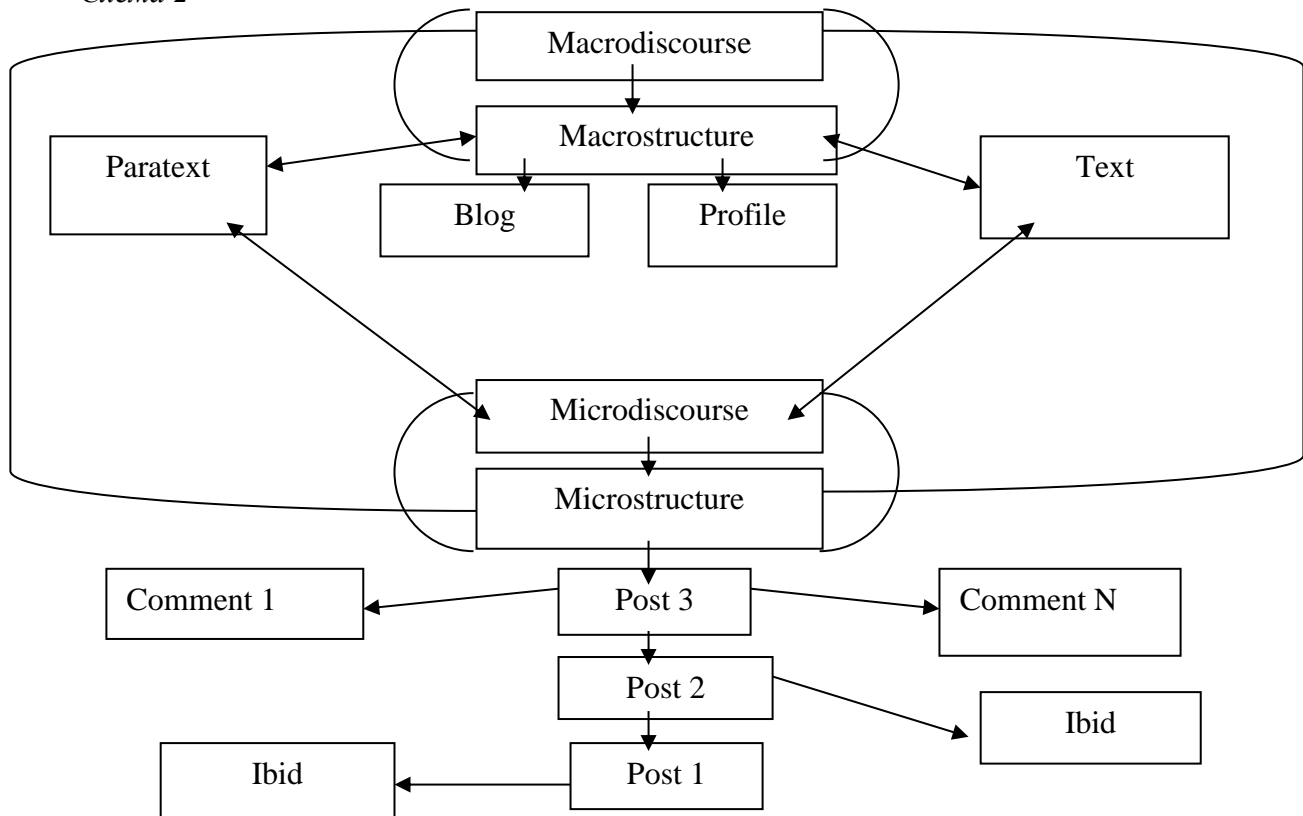
3. Безпосередньо текстова зона. До неї відноситься сам текст щоденника. В даному блозі об’єм текстової зони максимальний. Останні записи у блозі датуються 25 лютого 2011. В період з 1 по 25 лютого 2011 автор написав 5 постів. Середній об’єм поста – 120 слів, середня кількість коментарів – 10. Темі, заголовки постів та захоплені автора знаходяться в співвідношенні. Можна зробити висновок, що людина, здібна на планомірне введення такого щоденника, - це все ж таки людина з певним рівнем освіти, культурним запасом та розвинуеною мовленнєвою здібністю. Це людина, внутрішнього змісту якої вистачає на досить довгий період часу. До того ж форма та зміст висловлювань автора виявляються цікавими для багатьох інших людей (автори щоденників, які не «нажили» постійних читачів, надовго в спілці не затримуються). Свобода мовленнєвого самовираження, яка надається онлайн щоденником, для такої особистості не бездумна і сприймається як належне, а з іншого боку, стає гарячою темою для розмірковування і обговорення в щоденнику.

Тематика текстової зони визначається наявністю паратекстових елементів (тегів), та рубрикацію повідомлень можливо вивести з тегів які блогер надав. Наприклад: supernatural, television, a box of chocolates, fashion.

4. Паратекстова зона. До паратекстової зони відноситься: назва і підназва щоденника (Wacky obsessions. The flip side of passion.), заголовки до кожного посту, тем (“Article From The New York Times”, “I’m so happy this morning I could glow”, “A Fan Report on Jensen and Jason’s Jam Session”). Також такі комунікативні стимули як музика та відео, які задають прагматичний вектор сприйняття.

У даному блозі спрацьовує тональність візуальної сторони з настроєм текстового простору

Схема 2

Проаналізувавши дискурс даного блога ми можемо зробити висновок, що це тривимірне системне утворення, яке має форму та зміст і не розпадається на окремі елементи, а всі його елементи визначають один одного та взаємо зумовлюються на вербальному рівні.

Література

Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации: Учебник для вузов / Т.Г. Грушевицкая. - М., 2002. - 352с. Сидорова М. Ю. Рефлексия «наивного» говорящего над языком и коммуникацией (по материалам открытых Интернет-дневников) / М. Ю. Сидорова // <http://marinadoma.narod.ru/inet/gender.html>, 2005. Herring S. C., Scheidt L. A., Bonus S., Wright E. Bridging the Gap: A Genre Analysis of Weblogs / S. C. Herring // Proceedings of the 37th Hawaii International Conference on System Sciences.- 2004.- N18(2).- С. 142-171. Huffaker D. A., Calvert S. L. Gender, Identity, and language use in teenage blogs / D. A. Huffaker // Journal of Computer-Mediated Communication. – 2005 .- N 10(2). <http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue2/huffaker.html>

ПЕТРЕНКО С. В.

(Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

ВСТАВНІ ТЕКСТИ ЯК ОЗНАКА ГІБРИДНИХ ЖАНРІВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНОГО МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ)

У статті розглядаються гібридні жанри англomовного літературно-критичного медійного дискурсу. Вставні тексти мають широкий функціональний потенціал на їх формування. Вони розширюють інформаційне поле тексту літературного критика, а також є фоном, без якого сам текст рецензії, статті, огляду був би незавершеним.

Ключові слова: вставний текст, гібридний жанр, літературна критика.

Петренко С. В. Вставные тексты как признак гибридных жанров (на материале англоязычного литературно-критического медийного дискурса). В статье рассматриваются гибридные жанры англоязычного литературно-критического медийного дискурса. Вставные тексты имеют широкий функциональный потенциал на их формирование. Они расширяют информационное поле текста литературного критика, а также являются фоном, без которого сам текст рецензии, статьи, обзора был бы незавершенным.

Ключевые слова: вставной текст, гибридный жанр, литературная критика.

Petrenko S. V. Frame Texts as a Characteristic of Hybrid Genres (based on English-speaking media discourse of literary criticism). The article highlights the peculiarities of the hybrid genres of literary criticism in media discourse. Frame texts are very important in forming them. They extend the information field of the critic's text, and function as the background without which the texts of book reviews, articles, overviews are incomplete.

Key words: frame text, hybrid genre, literary criticism.

Постмодерністське сприйняття літературної критики дало поштовх для дослідження її текстів, представлених у медійному дискурсі, як таких, що знаходяться на межі різних жанрів і дискурсів. Крім того, загальний рух лінгвістичних студій до пошуку зв'язків між будовою мовленнєвих утворень і компонентами ситуації спілкування, перш за все суб'єктами комунікації, їхніми інтенціями, когнітивними, психічними, соціальними, ментальними та іншими характеристиками, зумовили зацікавлення сучасних дослідників проблемами гібридних мовленнєвих жанрів.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вивчення характеру змін в авторському тексті за умови включення до нього різноманітних елементів з інших текстів (на прикладі літературно-критичних жанрів сучасного англomовного медійного дискурсу).

Текст, який вставлений в інший текст, позначається різними термінами: “текст у тексті” [Лотман 1992, с. 148-152; Руднев 2000, с. 282], “інтекст” [Тороп 1981, с. 33], “вставний текст” [Герашенко 2009], “frame text” [Ashe 2002].

Мета статті – дослідити особливості функціонування вставних текстів у гібридних літературно-критичних жанрах сучасного англomовного медійного дискурсу, а саме: літературній рецензії-огляді, рецензії-проблемній статті, проблемній статті-есе тощо.

Об'єктом дослідження є вставні тексти літературно-критичних жанрів англomовного медійного дискурсу. **Предмет дослідження** – особливості впливу вставних текстів на формування гібридних жанрів.

Матеріалом для статті стали тексти гібридних літературно-критичних жанрів англomовного медійного дискурсу (рецензій-оглядів, рецензій-проблемних статей, проблемних статей-оглядів, проблемних статей-есе тощо) англomовних часописів *London Review of Books*, *Sunday Book Review*, *The New Yorker*, *The New York Review of Books*, *The Times Literary Supplement* за 2010-2011 рр.

Однією з властивостей літературно-критичних жанрів сучасного англomовного дискурсу є те, що для адекватного розуміння змісту тексту рецензії, огляду, проблемної статті недостатньою є сама наявна